

2022/1

Lezárva: 2022. április 7.

A jelentést készítették:

Bogóné Jehoda Rozália
Matheika Zoltán
Nagy Katalin
Oblath Gábor
Palócz Éva
Vakhal Péter

Szerkesztette:

Nagy Katalin
Palócz Éva

Készült a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt és a Kopint Konjunktúra Kutatási Alapítvány együttműködésében.

ISSN: 0865-7645

E kiadvány a Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. engedélye nélkül nem sokszorosítható!

A Zrt. címe: 1112 Budapest, Budaörsi út 45.

Telefon:309-2695 Telefax: 309-2647

www.kopint-tarki.hu

info@kopint-tarki.hu

A világgazdaság

A **világgazdasági** helyzetet napjainkban a szárnyaló infláció, a lassuló globális kereskedelem, az újraéledő fennakadások a termelési láncok esetében, a szigorodó monetáris politika, a volatilis pénzpiacok és a politikai konfliktusok jellemzik. A hangulatindikátorok az év eleji felfelé mutató trend után újra lekonyultak, tükrözve a növekvő politikai és gazdaság bizonytalanságot. Az orosz-ukrán konfliktus kitörése előtt megvolt a remény, hogy a pandémia enyhülését követően lassan beindul a helyzet normalizálódása a világ legtöbb országában. Annak ellenére, hogy Oroszország és Ukrajna világgazdasági súlya relative kicsi, mivel bizonyos kulcsfontosságú termékekben ők a fő szállítók, a köztük zajló konfliktus globális, elsősorban Európára gyakorolt hatásai mégsem lebecsülendők. Így a globális növekedésre vonatkozó előrejelzéseket az utóbbi időben rendre lefelé korrigálják. A pandémia hatásai a prognózisidőszakban már nem lesznek meghatározóak, az infláció alakulása viszont nagyban kihat a globális folyamatokra: a magas nyersanyag- és élelmiszerárak egyre inkább begyűrűznek a fogyasztói árakba erőteljes áremelkedéshez, s a reáljövedelmek csökkenéséhez vezetve. A legtöbb jegybank már elindult a szigorítás útján, ami a hitelfeltételeket rontani fogja és fékezi a növekedést. A **világkereskedelmi folyamatokat** jelenleg ellentétes hatások érik: a keresletet visszafogja az infláció, az újabb járványhullámtól való félelem, valamint az orosz-ukrán katonai konfliktus ösztönzi a készletfelhalmozást azokban a vállalati szegmensekben, ahol ez fizikailag és financiálisan megvalósítható. Ennek következtében a világkereskedelem volumene, ha némi lassulással is, de mintegy 6%-kal az idén is bővül. A **nyersolajár** az orosz-ukrán konfliktus kirobbanását követően szárnyalni kezdett, nagy a piaci volatilitás, s az idén akár 100 dollár is lehet a hordónkénti átlagár. Még nagyobb a feszültség a gázpiacon, ahol az ellátási fennakadásoktól való félelem erősen nyomja felfelé az árakat. Így nem meglepő, hogy az idén mindenütt – egyelőre Japán kivételével – a **monetáris szigorítás** beindulása várható, s a vezető jegybankok egymás emelnek kamatot. Az Európai Unió **külső környezetében** a korábban vártnál lassúbb lesz az ideai növekedés. Így az USA-ban 3% körüli GDP bővülés várható az idén, Japánban 1%. A kínai gazdasági növekedés a tavalyi 8,1%-os GDP növekedést követően az idén 5,5% körül alakulhat, amiben a COVID-járvány újbóli fellángolása, az orosz-ukrán konfliktus következményei és a gazdaságpolitikai irányváltás is szerepet játszanak. Az **euróövezet** ideai évre várható növekedési kilátásait jelentős mértékben rontják az orosz-ukrán háború egyelőre beláthatatlan következményei, az energiaellátási bizonytalanságok, a beszállítói láncokkal kapcsolatos fennakadások, a szárnyaló energia- és élelmiszerárak miatt egyre erősödő infláció, a pénzpiacok volatilitása és a monetáris szigorítás következményei. Így 2022-re vonatkozóan 2,9%-os, míg 2023-ra is csak mérsékelt, 3,1%-os GDP bővülést várunk az euróövezet átlagában, az infláció éves átlagban magas szinten, 5% körül mozoghat, ugyanakkor a munkaerőpiaci folyamatok kedvezőek maradnak. Az orosz-ukrán konfliktusnak legjobban kitett uniós tagállamok a **közép-kelet európai országok**, ahol az orosz-ukrán kereskedelmi kapcsolatokról való függőség mellett az infláció is egyre komolyabb gondot okoz. Így az EU-13 esetében az idén 3,3%-os GDP bővülést várunk, míg az infláció nagyon magas lesz, akár 9-10% körül is alakulhat, így a legtöbb országban a jegybankok már komoly kamatkiigazításokhoz folyamodtak.

A magyar gazdaság

A gazdasági növekedési számok alapján a tavalyi év a várakozásokat felülmúlóan sikeres volt: a szezonálisan kiigazított GDP-volumen negyedévről negyedévre jó ütemben emelkedett, az utolsó negyedévben immár több mint 3%-kal meghaladva a Covid-válságot megelőző negyedéves csúcsszintet.

Az év/éves növekedési indexek részben a mindenkori bázistól függően alakultak, de egészében véve nagyon dinamikus, a legtöbb elemző várakozásait jócskán meghaladó éves növekedést eredményeztek. Az utolsó negyedévben mért 7,1%-os ütem azt sugallja, hogy a gyors növekedés a voltaképpeni kilábalás végét követően is folytatódhat. Ugyanakkor a növekedés *szerkezetének* változása alapján indokolt az óvatosság. Az első félévtől eltérően a második félévben az áru-külkereskedelem végig negatívan járult hozzá a növekedéshez, az export átmeneti mélyrepülése miatt, amelyet az import csak részben követett le. (A termelési oldalon ugyanez főként az ipari növekedés látványos lassulásában tükröződött.) Ugyan az export már az utolsó negyedévben elkezdett magához térni, és ezzel egyidőben a szolgáltatás-külkereskedelem érdemben tudta támogatni a növekedést, az áru-külkereskedelemnek a globális volatilitást lekövető ingadozásai önmagukban is azt jelenti, hogy a külkereskedelemre, mint megbízható növekedési tényezőre az idén nem lehet számítani. A beruházások növekedése is negyedévről-negyedévre lanyhul, az állami beruházások pedig megrekedtek.

Ebbe az amúgyis bizonytalan helyzetbe robbant bele február 24-én Ukrajna orosz megtámadása. A háború kedvezőtlen gazdasági következményei miatt az előrejelzők az idei növekedési prognózisukat sorra csökkentették. A Kopint-Tárki a korábbi előrejelzését eddig csak 1 százalékponttal mérsékelte, **4%-ra**. Ennek oka, hogy a növekedés húzóerejét eddig is a magánfogyasztásban láttuk, amelyet 2022 februárjában több mint 1.200 milliárd forinttal még meg is támogattak a kormány jóléti intézkedései. A háztartások fogyasztása idén akkor is számottevően emelkedik, ha az év hátralévő részében az infláció tovább erodálja a jövedelmek értékét.

2022-re a magánfogyasztás 5,2, a bruttó állóeszközfelhalmozás 4%-os és az importnak (4,4%) az exporténál (4%) gyorsabb növekedését jelezzük előre.

A költségvetés első kéthavi óriási hiánya miatt az év hátralévő részében nagyon fegyelmezett fiskális politikára lesz szükség, ami akár további állami beruházások elhalasztásával, illetve a lakossági ártámogatások mértékének az újragondolásával járhat. Ugyanakkor, az államháztartási hiány és az államadósság relatív mutatóját a vártnál magasabb folyó áras GDP jelentősen javítja, a várhatóan magas GDP deflátor következtében. A kamatok és hozamok jelentős emelkedése miatt az államadósság finanszírozása jócskán meg fog drágulni.

További kérdőjel az európai uniós támogatások sorsa. Amennyiben a magyar kormány az európai támogatások elköltésének az átláthatósága tekintetében nem sikerül az Unió által elfogadható garanciákat adnia, akkor az európai támogatások megszerzése kétséges lehet. Feltételezhető, hogy legfeljebb az év vége felé lehet ebben a kérdésben megállapodásra jutni (ha egyáltalán), ezért az év nagy részében az európai uniós támogatások beérkezésére nagy valószínűséggel nem érdemes számítani. A magyar költségvetés ugyan előfinanszírozza a vélelmezhető uniós támogatásokat, a költségvetési konszolidációs kényszer ennek súlyos korlátot szabhat.

2022-ben a jegybanki kamatok további emelkedésére és volatilis forintárfolyamra kell számítani. A fogyasztói árindex 8,7% lehet, felfelé mutató kockázatokkal.